

Tante Hertha

Nr. 280, 27. årgang, februar 2022

Geder og høns i skøn harmoni (Foto: Ole W.)

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wads-holt og Anne-Lene Jappe.

Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3401 eller pr. mail: tante@hertha.dk

Dette og de sidste års Tante Hertha kan ses på hjemmesiden: www.hertha.dk under 'Nyheder'.

Referater o. lign. som ønskes bragt, forudsættes af redaktionen at være klare og egnede til offentliggørelse!

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før. Sendes til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'.

Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.

KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende.
Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forsidefoto: Lars Kongsted og jeg var en tur rundt på vænget en dag, hvor vi mødte disse tre søde piger Sif, Elvira og Olivia, som kom løbende for at hilse på Lars.
Leander

HerthaKalender

Februar

Mandag d. 21.

Onsdag d. 23.

Mandag d. 27.

Landsbymøde

Sang på Vænget

Fastelavn - tema: Harry Potter

kl. 19-21

kl. 19-21

?

Salen

Salen

Marts

21.-24.

Lørdag d. 27.

Bofællesskaberne på ferie

Snak om dyreholdet

kl. 11

Ved stalden

April

Lørdag d. 2.

Tirsdag d. 5.

Biodynamisk havebrugskursus

Landsbymøde

kl. 10-16

kl. 19-21

Gartneriet

Salen

Søndage kl. 19.30-20.00 Stilhed i Stalden

Himmel over Hertha (fra Facebook)

Indhold i dette nummer:

Annonce	s. 4	Landbrugsnyt	s. 8
Præsentationer	s. 5	Månedens kunstværk	s. 9
Nyt fra Bofællesskaberne	s. 6	Organisering af Hertha	s. 10
Erfaringer fra 50 år	s. 7	Referater	s. 11

Biodynamisk havekursus på Hertha

Lørdag den 2 april 2022, kl. 10-16.

Hertha Levefællesskab, cafe og gartneri, Landsbyvænget 17

8464 Galten.

Datoen kan ændres ved nye restriktioner.

Praktisk kursus i biodynamisk grønsagsdyrkning i have og drivhus.

Vi vil gennemgå opformering af småplanter i drivhus, mistbænk og udenfor på bed.

Desuden tale om såtidspunkter, jordblandinger, sædskifter, grøngødning,

etablering af såbed, jordbearbejdning, ukrudtsregulering, brugen af de

biodynamiske præparater, brug af Maria Thun's såkalender og meget mere.

Kurset vil på en praktisk og simpel måde give en indføring i den biodynamiske

metode og baggrund med fokus på forårets arbejde. Kurset er åbent for alle.

For yderligere information og tilmelding: kontakt Birthe Holt tlf. 30954577 eller

birtheholt@live.dk.

Der vil være adgang til biodynamisk litteratur, film,
artikler mm

Pris :500 kr. som inkluderer en let frokost og kaffe/te og forfriskninger.

Indbetales på konto nr. 8401 1105644.

Der kan købes biodynamiske præparater af høj kvalitet. Gør din kompost klar, hvis du vil købe kompost-præparater til den.

Desuden har vi planlagt todages kursus på Højbo 12. og 13. februar sammen med Karl Henning Mikkelsen og to havekurser på Halkær kro 6. marts.

Hej allesammen,

Mit navn er Anne.

Jeg kommer fra Tyskland og er nitten år. Jeg har boet i Hertha i 4 måneder i den hyggelige lejlighed sammen med de andre volontører Shari og Sebastiano. Jeg arbejder i bageriet og måske har du allerede mødt mig. Jeg spiller fløjte og kan godt lide at gå ture. Hjemme i Tyskland har jeg to hunde og en kat, og jeg kan virkelig godt lide dyr.

Jeg bliver i Hertha til d.3. juli. At arbejde i Hertha er sjovt, synes jeg, og jeg ser frem til resten af min tid blandt jer.

Farvel

Anne

Halløjsa!

Jeg hedder Shari og kommer fra Tyskland, og jeg har været volontør i fire måneder, så måske har du set mig. Jeg arbejder mest i bageriet.

I min fritid kan jeg godt lide at dyrke sport (især sjippetov). Jeg er lige startet med at vinterbade, og jeg kan rigtig godt lide det! Jeg ser frem til at falde i snak med jer, og jeg håber også snart at blive bedre til dansk. Jeg bliver i Herthå til slutningen af februar, og jeg er sikker på, at jeg kommer til at nyde det!

Vi ses!

Nyt fra Bofællesskaberne

Endnu en gang blev vinterferien aflyst; ingen skiferie til Norge og ingen tur sydpå.

Men heldigvis har vi fundet et badehotel ved Henne Strand, som vi allesammen kører til i 4 dage i uge 12. Vi har lejet hele badehotellet med alle faciliteterne og alle værelserne. Det skal blive skønt at se noget sammen og gå på opdagelse et nyt sted; det er ikke meget vi har været væk fra Vænget de sidste 2 år.

I dramagruppen er Tommelise sat på pause, mens vi arbejder hen imod fastelavn med Harry Potter tema. Der er gang i fremstilling af tryllestave, svævende genstande og trylleformularer og besværgelser.

Så har vi ansat en lokal sygeplejerske, Bettina Skov, som er startet 17/1. Hun vil primært stå for det sundhedsfaglige og være fysisk i Vidarhus.

Forhåbentlig kan vi også snart præsentere en ny administrativ leder, da Rasmus fremover skal varetage andre opgaver i HBV; så helt slipper vi ham heldigvis ikke.

I skrivende stund afholdes pressemøde, og mon ikke vi går et forår med kram, kulturelle bevidenheder og sociale arrangementer i møde?

Vi ses derude.

Anne-Lene

Erfaringer fra 50 år med Christiania og Toustrup Mark

- genkendeligt i Hertha?

Nedenstående er uddrag fra en artikel i Landsforeningen for Økosamfundets tidsskrift Økosamfund i Danmark nr. 89 skrevet af Alexandra Hasdorf. Bringes her på opfordring af Per. Kopi af den samlede artikel kan fås på kontoret :-)

Christiania: Brita Lillesøe - forkvinde i Christianias Kulturforening:

... Christiania har været en legeplads for mange i livets højskole. Bl.a. pga. vores tilgang til aktivisme og art-ivisme". Vi er fra starten blevet kaldt et "socialt eksperiment." I dag vil vi hellere kaldes en eksperimentalzone. Ethvert firma med respekt for sig selv har en udviklingsafdeling. Christiania er Danmarks udviklingsafdeling. Hvis Christiania bliver normaliseret, er det ikke længere Christiania.

Hvad er dine tre bedste råd til opstartende bofællesskaber og økosamfund, baseret på de erfaringer I har gjort jer på Christiania de sidste 50 år?

- For det første: **"Idéen før pengene"**. Alt for ofte hører vi argumentet, at "det har vi ikke råd til". På den måde kan vi ende med, at alle idéer bliver skudt til jorden. Hvis vi ønsker at skabe forandring, skal vi turde lade idéen gå før pengene. Derudover må fællesskaber ikke nedprioritere **vigtigheden af kultur**. At udtrykke os sammen. Ritualer, teater, høstfester... Noget rituelt forløsende. Det er måder at få fællesskabsånden ind og bryde med hverdagens trummerum. Landsbyens ve og vel afhænger heraf. Kulturen er limen i fællesskabet. Og apropos "art-ivisme," så er skønhed lige så vigtig som funktion. Så sørg for at holde jeres omgivelser smukke og med god energi. Fællesrum skal være smukke, ikke grimme, som de ellers godt kan have tendens til. Gode rammer skaber gode mennesker! Og der skal være plads til at kunne trække sig tilbage. Det er vigtigt med adskillelse mellem det private og det fælles. Som det tredje råd vil jeg sige **civil ulydighed** - når det altså er nødvendigt. Det skal man ikke være bange for.

Afslut sætningen: "Når ting bliver svært, så glem ikke..."

...respekten for forskelligheder. Lige meget hvor absurde de ser ud. Mist aldrig respekten for den enkelte. Helt praktisk kan det f.eks. gøres med en talestok, så alle har mulighed for at komme til orde. Eller gennem konsensusbeslutninger - hvilket dog kræver, at der fra starten er fælles fodslag.

Afslut sætningen: "Jeg ville ønske, jeg havde vidst at..."

...alle skal kunne være med - så skynd dig langsomt...

...

På Toustrup Mark har de følgende gode råd til opstartende bofællesskaber og økosamfund:

-Der skal være plads til privatliv og at kunne være sig selv. Så egne private hjem...

-En fælleskasse. Som der kan deles ud af til diverse udvalg. Det giver bedre mulighed for nye initiativer frem for, at man skal rundt og tigge om penge hver gang man f.eks. ønsker at holde en sommerfest...

-Sørg for at få sociale oplevelser sammen - tidligt i processen. Så der bliver dannet bånd mellem jer, der rækker ud over møder, organsiering, lån i banken og plantegninger. Husk det sjove!...

-Flad struktur! Én person, én stemme.

-Og forskellige størrelser boliger, hvor alle ejer alle boliger. Så der er mulighed for intern omrokering, som åbner op for langt mere fleksibilitet...

-Grundlæggerne... De står for ikke at være så regelrette og minder os om, at vi også skal være fjollede, anarkistiske og kreative.. En slags anarkisme under ansvar. Og disse gennemgående personer sikrer også overleveringen af traditioner...

...fællesskaber falder, hvis de bliver for snæversynede, f.eks. hvis man kun tillader veganere. Eller er rene kommunister. Fællesskaber bliver sårbare, hvis man ikke giver plads til diversitet.

...Gennemsigtighed i forhold til beslutninger er så vigtig for fællesskaber...

Gartneri Nyt Februar 2022

Det har været en overskyet og mild vinter i år med få frostperioder. Der er stor kærlighed til porrerne, så nu er der kun ½ række tilbage. Jeg har en del på min gård i Nordjylland, så jeg fylder op med høst derfra. Karl Hennings er desværre gået til i sidste stærke frostperiode.

Jeg laver ikke porrer og selleriplanter i år, og der er heller ikke plads i gartneriet til porrer og selleri. Hvad gør vi så? Jeg håber frivilligruppen vil tage dette spørgsmål op.

Vi har nu fået sidste læs Hokaido fra Peter Søndergård på Halkærkro. De var så flotte og der var meget lidt spild. Vi kan stadig høste jordskokker ude, og der er rigtig mange flotte, ½ spand under hver plante, det bedste udbytte, jeg indtil nu har set.

Her i januar er vi gået i gang med at beskære læhegn, pilerensningsanlægget mm. Dejligt arbejde i solskin og frost.

På solskinsdage nyder vi fuglenes glade sang. Det føles helt forårsagtigt, og vi glæder os til det kommer. Den meste tid bruges til at sortere grøntsager, løg og holde orden på vores ting og sager. Det er skønt at opleve, hvor glade mange er for det forudsigelige arbejde. Det giver rum for selvstændighed.

Ude kan der findes grønkål, lidt rosenkål, tag kun gode kål, og porrer og jordskokker. I drivhuset er der ikke nok til at høste lige nu.

I jordkældereren er der gulerod, både rodelika og milan; Hvidkål, løg, kartofler, pastinak, og selleri fra Karl Henning. Vore egne jordskokker, rødkål, hvidkål og rødløg indkøbt ved Solhjulet. Persillerod og rødbeder kommer fra min gård i Nordjylland.

Nogle dage hygger vi os inde med at lave æblemos til bofællesskaberne, surkål til salg - bofællesskaberne er desværre ikke interesseret - vi ordner frø - lavendel-, laver creme og sæbe, tegner, læser i frøkataloger og meget mere. Heino er tilbage i gartneriet, det er så dejligt, det er næsten den gamle Heino igen. Det er dejligt at møde jer, når I går tur gennem gartneriet, henter grøntsager mm. Tak for det.

God fornøjelse med vores udvalg af grøntsager her i vinteren.

Birthe Holt

Arnannguaq saver læhegn, så der er plads til at køre med traktoren. (Foto: Birthe)

Jordkløver under grønkålen (Foto: Birthe)

Månedens kunstværk

Vi præsenterer hver måned et kunstværk. Kunstneren selv er velkommen til at skrive lidt om sig selv, sin proces og værket, samt værkets titel og årstal. Formålet er at vise de kunstneriske talenter, som Hertha ofte ganske usynligt, rummer. Bidrag gerne med et billede af det bedste, du har lavet! Send det til tante@hertha.dk.

“Når kunst kræver forklaring, er der altid noget muggent ved den.”

Storm P.

Før...

Efter...

Organiseringen af Hertha Levefællesskab – før, nu og i fremtiden

Bestyrelserne for Landsbyfonden, Støtteforeningen Hertha, Hertha Bofællesskab og Værksteder, samt repræsentanter for ledelsesgruppen mødtes med Fællesledelsen mandag 17. januar for at indlede en samtale om, hvilken indflydelse det vil have på Landsbymødet, hvis Fællesledelsen blev omdannet til en grundejerforening. Forud for mødet var nedenstående blevet fremsendt som oplæg til samtalen.

Baggrund: Oven på mange møder og mange menneskers engagement i at tænke nye tanker om, hvordan Hertha Levefællesskab skal organisere sig og tage hånd om det sociale liv, peger alle pile nu på, at vi skal nytænke indholdet af både Landsbymødet og Fællesledelsen.

Første skridt i ny-tænkning af organiseringen i Hertha Levefællesskab vil derfor være en diskussion af Landsbymødets udformning og indhold i fremtiden.

Landsbymødet

Overordnet set er Landsbymødets formål at danne et fælles forum for Hertha Levefællesskabs medlemmer mv. For at kunne være dette fælles forum, kræver det, at Levefællesskabets medlemmer deltager på møderne. Og måske lige så vigtigt, at andre aktører, der tager beslutninger, der har konsekvenser for Hertha Levefællesskab, også deltager.

De aktører, der her tænkes på er Landsbyfonden, Hertha Støtteforening, og den socialøkonomiske virksomhed HBV.

Det er ikke lykkedes at opretholde Landsbymødets samlende funktion i takt med, at fonden og den socialøkonomiske virksomhed er blevet tydeligt afgrænsede enheder, med et sæt af juridiske rammer, der skal overholdes.

Det er heller ikke længere muligt for Fællesledelsen at opretholde sit formål, der siden 1995 har været det samme: *Fællesledelsen skal nøje følge udviklingen i Levefællesskabet, søge problemstillinger afklaret, bringe nye ideer og visioner til drøftelse i Landsbymødet eller i de respektive organer og i det hele taget være tjenende for Levefællesskabets ve og vel.*

De ansvarsbærende organer sidder hver i sær med ønsker, visioner og planer, der kommer til at danne baggrund for beslutninger, hvis udmøntning rækker ud i Levefællesskabet. Det er ikke længere naturligt at lade disse ønsker, visioner og planer gå hen over Landsbymødet. Derfor er det svært for Landsbymødet at opfylde sit formål, som det er beskrevet i første paragraf af vedtægterne: *Det er Landsbymødets overordnede formål at værne om, pleje og styrke Hertha Levefællesskab som en landsby, hvor familieliv, arbejdsliv og kulturliv tilstræbes at harmonere mellem almindelige mennesker og voksne udviklingshæmmede.*

Der udspandt sig en inspirerende og givende samtale mellem de tilstedeværende, der alle gav tilsagn til en medvirken til, at Landsbymødet fremover bliver et sted, hvor alle organer i Hertha Levefællesskab kan mødes til fælles orientering, belysning af relevante temaer og udvikling af nye ideer til gavn for hele Levefællesskabet.

For at dette kan lade sig føre ud i livet, vil det kræve en styrkelse af Landsbymødets sekretariat. Det vil også udfordre vores fælles årvågenhed for at have blik for de opgaver, der vil falde mellem to stole i en overgangsperiode, mens opgaverne falder på plads på nye hylder.

Fællesledelsen arbejder videre på nye vedtægter for Landsbymødet og for en kommende grundejerforening. Begge vedtægter skal vedtages på to på hinanden følgende Landsbymøder før de kan træde i kraft.

Mvh. Fællesledelsen

Referat - Fællesledelsesmøde S44 - mandag d. 3/1-2022

Kl. 15.00-17.00

Mødeleder: Johanne. **Referent:** Rudi. **Deltagere:** Mathias, Grethe, Johanne, Mathieu, Eja, Rudi. **Afbud:** Ingen

1. Indledning (10 min):

a. Færdiggørelse af dagsordenen

- Intet er kommet ind

b. Opfølgning fra sidst

- Intet

2. Information fra (10 min):

a. Ventelistegruppe:

- Intet

b. Landsbyfonden:

- De sidste ting er ved at falde på plads omkring ombygningen, og projektet skal derefter sendes i udbud.

c. HBV:

- Norge turen er desværre blevet aflyst

d. Forretningsudvalget:

- Kontrakt til Bogholder funktionen, skal udformes og sendes til godkendelse, og derefter til underskrift

3. Forberedelse til fælles bestyrelsesmøde d. 17/1 (60 min)

- Vi må gerne være samlet i forhold til nuværende Corona-restriktioner
- Mødet starter kl. 19 i salen, hvor der vil være kaffe, te, og kage
- Generel snak omkring struktur og indhold på mødet
- FL medlemmer kigger lige spørgsmålene igennem igen inden mødet, så vi er så klar som muligt til d. 17/1

4. Tage stilling til sekretærfunktion (10 min)

- Dybere snak omkring hvad vi har brug for, og hvad vi tænker for fremtiden
- Vi klarer den internt i FL indtil videre, og ser oven den næste tid hvad vi vil have brug for

5. Nyt årshjul - Snak omkring struktur ud fra erfaring fra sidste års (20 min)

- Tager vi med næste gang

6. Eventuelt (5 min):

- Vi holder fast i at FL mødes kl. 19:00 Så må Rudi være med online eller misse nogle møder hvis det kolliderer med børne putningen-

Landbrugsnyt

Alt byggeri i landbruget / stalden er aflyst pga Skanderborg Kommune, så vi har det, der er der nu - ingen muligheder for tilbygning. Vi må kun bruge de eksisterende rammer. Jeg er ikke tilfreds med dette, men der er ingen alternativer.

Jeg er heller ikke tilfreds med måden, hvor vi dette efterår og vinter har ungdyr og goldkøer. Dyrene har det super, men vi mennesker oplever ingen kontakt med dem. Det er vanskeligt at holde tørt leje hos dem i frost/tø/regnfulde perioder da der er stor niveauforskel mellem mark/hytte og vejen. Alt regnvand/tø-vand løber ned og danner smadder, og de slæber smadder ud på vejen efter strøning og fodring osv.

Vi må gerne have dyrene som vi havde sidste efterår/vinter. Dette må vi, fordi hytter og hegn er flytbare. Jeg påtænker at lave større indhegninger end sidst, og desuden at bruge hytterne og lave muligheder for, at dyrene kan komme på mark på skift. Overvejer også at "stude" tyrene.

Indhegning til høns og geder er et stort hit, og mange har glæde af dette. Ved at gøre som nævnt med kreaturerne tror jeg, at mange flere vil have glæde af dem også. Jeg indkalder til et møde angående dette lørdag 27. marts kl 11 ved stalden, hvor jeg "tegner og fortæller". Kom med DINE ideer/forslag der. Hvis en eller flere har en bedre idé, er jeg meget lydhør. I må også gerne kontakte mig på mail/tlf inden.

Nis

Det er kunstværkets
hemmelighed,
at kunne åbne
Menneskehjerterne

Asger Jorn

Stære ved foderbrættet (Foto: Ole W.)